ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету
_____ Л.О. Омельянчик
(підпис) (ініціали та прізвище)
«01» вересня 2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІСІВНИЦТВО

(назва навчальної дисципліни)
підготовки бакалаврів
(назва освітнього ступеня)
денної та заочної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Мисливське господарство та рослинні ресурси
(назва)
спеціальності 205 Лісове господарство
(шифр, назва спеціальності)
галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство
(шифр і назва)

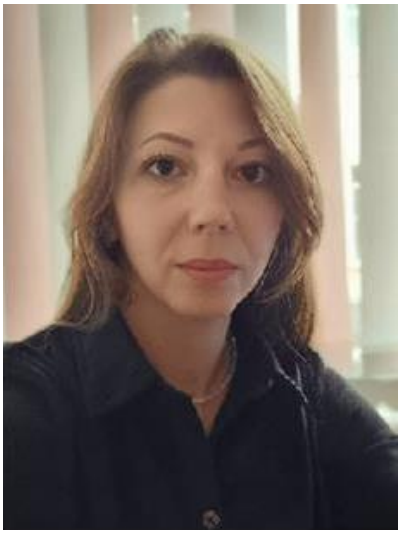
ВИКЛАДАЧ: Левицька Х.М., доктор філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство, викладач кафедри генетики та рослинних ресурсів (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри генетики та
рослинних ресурсів

Протокол № 1 від
“27” 08 2026 р.
Завідувач кафедри генетики та
рослинних ресурсів
_____ І.О. Полякова
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної
програми
_____ Г.Ф. Дударєва
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026 рік

Викладач: *доктор. філ. з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство, Левицька Х.М.*
Кафедра: *кафедра генетики та рослинних ресурсів*
E-mail:
hrstnlevickam@gmail.com
Телефон: +380990176763 (*Viber*)
Інші засоби зв'язку:
1. **Telegram** +380990176763
2. особисті повідомлення в системі Moodle

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Лісознавство» є засвоення здобувачами вищої освіти знань про екологічні особливості лісового ценозу та механізмів керування його розвитком. Основними завданнями викладання дисципліни «Лісознавство» є вивчення та набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь із біології, морфології та екології лісу, процесів природного відновлення, росту, формування та динаміки лісостанів, взаємодії деревних порід, засади лісової типології та її практичну значимість, комплексну сутність і значення законів життя лісу для практики лісового господарства.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:
знати: предмет і завдання лісознавства на сучасному етапі розвитку;
основні компоненти та ознаки лісу;
роль окремих факторів у розвитку лісу; шляхи відновлення та формування лісу;
сучасну класифікацію і типологію лісів;
вміти: обирати адекватні методи оцінки окремих факторів, що впливають на ліс;
класифікувати лісові насадження;
обирати шляхи відновлення та формування лісу;
використовувати при роботі довідкову та навчальну літературу, знаходити інші необхідні джерела інформації і працювати з ними.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	6-й	6-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	90
Лекційні заняття	14 год.	4 год
Лабораторні заняття	14 год.	4 год
Самостійна робота	62 год.	80 год.
Консультації	Консультації відбуваються форматі: online за допомогою платформ Zoom, Google Meet, Microsoft Teams за необхідністю та попередніми домовленостями через електронну пошту викладача, дистанційно у *Telegram, Viber* – на запити відповіді у робочий час з 8-00 до 17-00 з понеділка по суботу	
Вид підсумкового семестрового контролю:	Екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4110	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.	Лекції, лабораторних роботи та досліди, пошукові роботи здобувачів, проблемне навчання	Поточні та підсумкове тестування в системі Moodle, оформлення протоколів лабораторних занять, виконання самостійних пошукових завдань, усне опитування, виконання індивідуального завдання
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.		
Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.		
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.		
Прагнення до збереження навколишнього середовища.		

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		
Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.		
Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.		
Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.		
Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.		
Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, формування національної гідності та патріотизму.		
Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.		
Проводити літературний пошук українською та іноземними мовою і аналізувати отриману інформацію.		
Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.		
Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.		
Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.		
Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно- управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.		
Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.		

Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.		
Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.		
Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.		
Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.		
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми при вивченні рослинних ресурсів, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки.		
Знання наукових досягнень, сучасних тенденції розвитку, особливостей організації й ведення та перспективи розвитку лісової, мисливської і ботанічної галузі; принципів, методів, правових та соціальних засад сталого природокористування.		
Сучасні джерела одержання наукової та професійної інформації та інформаційні технології; основні програмні засоби зберігання, обробки та аналізу результатів наукової та професійної діяльності.		

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Процеси природного відновлення лісів. Поняття про поновлення лісу. Класифікація способів поновлення лісу. Насіннєве природне поновлення лісу. Плодоношення дерев. Дозрівання і розповсюдження насіння. Початкові етапи поновлення. Умови для проростання насіння, появи сходів, росту сходів у лісі. Подальше існування самосіву і підросту. Роль підстилки, живого надґрунтового покриття і підліску у формуванні підросту. Поновлення лісу під наметом ii на вирубках. Вегетативне природне поновлення лісу. Порослеве поновлення від пня, кореневими пагонами, розмноження відводками. Шляхи регулювання вегетативного поновлення лісу. Лісівнича оцінка насіннєвого і вегетативного поновлення. Методи обліку природного поновлення. Шкали успішності природного поновлення лісу, їх господарське використання. Сприяння природному поновленню.

Змістовий модуль 2. Типологія та класифікація лісів в Україні та за кордоном.

Типологія та класифікація лісів. Види та причини зміни порід. Витоки лісової типології. Класифікації А.А. Крюденера, П.С. Погребняка, А. Каяндера. Сучасні напрямки в лісовій типології. *Фітоценологічна типологія.* Загальні поняття про фітоценологію. Типологічні погляди А.К. Каяндера. Теоретичні засади фітоценологічної типології. Класифікація соснових і ялинових

типів лісу. Проблеми лісової типології та шляхи консолідації лісотипологічних напрямків. Лісові культури і типологія.
Лісова типологія у європейських та північноамериканських країнах. Лісова типологія у Росії, Білорусі, Литві, Латвії. Лісова типологія у Польщі, Болгарії, Чехії і Словаччині. Лісова типологія у скандинавських країнах Лісова типологія у Північній Америці.
Змістовий модуль 3. Характеристика груп найбільш поширених в Україні едатопів
Характеристика груп едатопів за Алексєєвим-Погребняком. Характеристика найбільш розповсюджених едатопів.
Змістовий модуль 4. Формування лісу Формування лісу, вчення про лісозміни. Розвиток і формування лісостанів, його етапи. Характерні властивості формування лісостанів Взаємодія деревних порід. Умови утворення чистих і мішаних, простих і складних, одновікових і різновікових деревостанів. Лісівнича оцінка чистих і мішаних деревостанів.
Змістовий модуль 5. Зміна порід. Причини зміни лісостанів. Сучасні уявлення про лісозміни: автогенні та екзогенні зміни. Зміна сосни дубом і зворотній процес. Зміна дуба м'яколистяними породами і грабом. Зміна ялини і ялиці березою і осикою. Зміна ялиці буком і зворотній процес. Зміна дуба ялиною. Біологічне і господарське значення зміни порід. Заходи щодо запобігання небажаної зміни порід.
Змістовий модуль 6. Лісова пірологія. Характеристика лісового фонду України. Лісова пірологія та її задачі. Види лісових пожеж та їх класифікація. Техніка і тактика гасіння лісових пожеж.
Розподіл загальної площі земель лісового фонду України за відомчою підпорядкованістю. Лісистість території України. Розподіл площі лісів України за переважаючими деревними породами

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		д.ф..	З.ф.	
Лекція 1	Процеси природного відновлення лісів.	2		Згідно затвердженого розкладу занять денного відділення на 2026-2027 н.р. Розклад розміщено на
Лекція 2	Типологія та класифікація лісів в Україні.	2	2	
Лекція 3	Типологія та класифікація лісів за кордоном.	2	2	
Лекція 4	Характеристика груп найбільш поширених в Україні	2		
Лекція 5	Формування лісу	2		
Лекція 6	Зміна порід	2		
Лекція 7	Лісова пірологія. Характеристика лісового фонду України	2		

Лабораторне заняття 1	Процеси природного відновлення лісів.	2	2	сайті ЗНУ
Лабораторне заняття 2	Типологія та класифікація лісів в Україні.	2	2	
Лабораторне заняття 3	Типологія та класифікація лісів за кордоном.	2		
	едатопів			
Лабораторне заняття 4	Характеристика груп найбільш поширених в Україні едатопів	2		
Лабораторне заняття 5	Формування лісу	2		
Лабораторне заняття 6	Зміна порід	2		
Лабораторне заняття 7	Лісова пірологія. Характеристика лісового фонду України	2		

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Протокол лабораторного заняття	Перевірка протоколу лабораторних занять	Методичні рекомендації до виконання та оформлення завдань лабораторного заняття розміщено в системі електронного навчання ЗНУ.	Протокол лабораторного заняття оцінюється за 5-ти бальною шкалою: 5 бали –повне виконання роботи, вчасне її оформлення; 2,5 бали – неповне виконання, 0- робота відсутня.	**35**
Самостійна робота здобувача	Перевірка виконаного самостійного завдання	Самостійна робота включає опрацювання основної та додаткової літератури	Кожна самостійна робота за 15-ою системою: 15 бали – повне розкриття	**5**

		та заповнення поданих таблиць. Завдання розміщено у СЕЗН ЗНУ.	теми без помилок, 1 бал – неповне розкриття теми або наявність помилок.	
Контрольне тестування	Тести на платформі Moodle.	Тести до розділу 1 та 2. Кожен тест містить по 10 питань за матеріалами лекційного курсу	Кожне питання тестів оцінюються в 1 бал.	**20**
Усього поточний контроль	**4**			**60**
Підсумковий контроль				
Екзамен	Індивідуальне самостійне завдання	Індивідуальне самостійне завдання полягає у створенні презентації Microsoft Power Point про одній із тем даної	Обсяг роботи не менш ніж 15 слайдів. Перелік посилань та ілюстративний матеріал є	**20**

		дисципліни.	обов’язковими. Оцінюється за 20-ти бальною шкалою. Обов’язковими вимогами є самостійне виконання роботи, вчасна здача роботи, подано матеріалу без помилок, наявність ілюстративного матеріалу. Оформлені роботи надсилаються на пошту або прикріплюються до завдання в систему Moodle не пізніше ніж за 3 дні до заліку.	
	Підсумкове тестування (теоретична частина)	Тести на платформі Moodle складаються з 20 питань щодо визначення об’єктів чи визначення частини об’єкту.	Тести оцінюються в 1 бал	**20**
Усього підсумковий контроль	**3**			**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Основні навчальні ресурси представлено на сторінці курсі у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle за покликанням розміщеним у першій секції цього силабусу. Там також розміщення покликання на додаткові ресурси які дають змогу розширити та поглибити свої знання з будови рослинних організмів.

Рекомендована література

Основна:

1. Бойко Т. О., Бойко П. М., Плугатар Ю. В. Екологічне лісознавство. Херсон : Олді плюс, 2019. 268 с.
2. Бровко Ф.М., Таран Н.Ю., Бровко О.Ф., Войцеховська О.В. Лісовідновлення та лісор
3. Яворовський П.П., Сендонін С.Є., Токарева О.В. Рекреаційне лісівництво: підручник. Київ: Наукова столиця, 2019. 299 с.
4. Яворовський П.П. та ін. Екологічно орієнтоване лісівництво: навч. посіб. Київ: Наукова столиця, 2019. 460 с.
5. Зібцев С.В. та ін. Лісова пірологія: підручник. вид. 2-ге, доповнене і перероблене. Київ: «Наукова Столиця» ФОП Шмидко Т.С., 2020. 423 с.

Додаткова:

1. Яковлєва-Носарь С.О. Лісознавство: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Лісове і садово-паркове господарство». Частина 2 Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 101 с.
2. Олійник В.С., Вітер Р.М. Лісознавство: курс лекцій. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 264 с.
3. Остапенко Б.Ф., Ткач В.П.. Лісова типологія: навч. посібник. Частина 2. Харків: Харківський держ. аграрний ун-т. 2002. 204 с.
4. Швиденко А.Й., Остапенко Б.Ф. Лісознавство: підручник. Чернівці: Зелена Буковина, 2001. 352 с.
5. Свириденко В.С., Киричок Л.С., Бабіч О.Г., Практикум з лісівництва: навчальний посібник. Київ: Арістей, 2008. 414 с.
6. Яковлєва-Носарь С. О., Приступа І.В. Лісознавство: навчально-методичний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Лісове і садово-паркове господарство». Частина 1. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 122 с.
7. Термена Б.К. Лісознавство з основами лісівництва: навчальний посібник. Чернівці: Книги – ХХІ, 2004. 160 с
8. Свириденко В.Є. Лісівництво. Цикл лекцій: навчальний посібник. Київ: Арістей, 2007. 391 с.
9. Свириденко В.Є. Побічне користування лісом: навчальний посібник. Київ: ПП «Ірена», 2002. 240 с.

10. Корма О.М., Прокопенко Г.М. Лісознавство. Методичні вказівки до виконання практичних занять для здобувачів вищої освіти денної форми навчання за освітнім ступенем бакалавр спеціальності 205 «Лісове господарство». Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2020. 118 с.

Інформаційні джерела:

1. Державне агентство лісових ресурсів України. URL : http://
2. Лісовий кодекс України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Офіц. джерело : сайт ВР України – zakon.rada.gov.ua : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12
3. Лісознавство. Методичні вказівки та завдання до практичних занять для студентів напряму 6.090103 – "Лісове і садово-паркове господарство" освітнього ступеня „Бакалавр" [Електронний ресурс] // URL: http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/870.: https://magneticonemt.com/geoinformatsijna-systema-dlya-lisovogo-gospodarstva/

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять курсу (у всіх форматах offline, online) є **обов'язковим** та фіксується у журналах академічних груп. Пропуски можливі тільки **за поважної причини** (лікарняний, заява у деканаті, відрядження, подання деканату для участі у різноманітних заходах поза навчальної діяльності) – ці заняття відпрацьовуються **без втрати балів** за пропущене заняття за умови виконання усіх його вимог та оформлення відповідним чином (протокол лабораторного заняття, конспект лекційного заняття). Відпрацювання лабораторних занять здійснюється за пред'явлення обґрунтування пропуску та домовленості зі старшим лаборантом кафедри у час коли лабораторія та лаборант вільні. Відпрацювання пропущених лекційних занять передбачає пред'явлення викладачу конспекту відповідної лекції. Заняття пропущені **з неповажної причини** також відпрацьовуються за вищезгаданою схемою, але **оцінюються меншою кількістю балів або не оцінюються взагалі.** Якщо здобувач освіти пропускає заняття в online форматі через технічні проблеми (відсутність Інтернет - з'єднання, проблеми доступу до платформ спілкування, неякісний зв'язок) він повинен повідомити про це викладача не пізніше ніж через добу після заняття або попередити заздалегідь про не можливість присутності на занятті. В цьому випадку механізм відпрацювання буде узгоджуватися окремо у кожному випадку зважаючи на обставини.

До заліку допускаються здобувачі освіти які набрали не менш ніж 35 балів поточного контролю.

Політика академічної доброчесності

Кожний здобувач освіти **зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності.** Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору інформаційних джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора або джерело інформації. Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з довідковими джерелами з цієї тематики.

До здобувачів освіти, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки **можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи** (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, **до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Ідентичні роботи здобувачів освіти одного потоку не оцінюються** – жоден зі здобувачів освіти з

однаковими роботами не отримає бали за такі завдання та **не буде мати права переробити ці завдання**.

Приступаючи до вивчення курсу здобувач освіти автоматично погоджується з ***Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*** (покликання за яким можна ознайомитись з Кодексом розміщено у додатку до цього силабусу) **та вимогами викладеними вище.**

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Перед початком занять (у будь-якому форматі) **усі учасники навчального процесу** або вимикають або переводять мобільні пристрої у режим авіа польоту або у режим без звуку. За умови проведення заняття в онлайн форматі висувається вимога **відключення мікрофону студентами**. Включення мікрофону відбувається лише за умови **дозволу це зробити від викладача** чи **для відповіді на запитання спрямоване саме цьому здобувачу освіти**. Під час роботи групою викладач пояснює правила спілкування та режим включення/відключення мікрофонів. **За порушення правил поведінки на занятті здобувач освіти може бути видаленим із заняття.**

Використання гаджетів дозволяється лише **якщо цього вимагає навчальний процес** (тестування, перегляд відео чи прослуховування аудіо матеріалів, використання навчальної літератури, посібників, довідників у електронному вигляді тощо) та **з дозволу викладача**. У випадку несанкціонованого використання будь-яких гаджетів здобувач освіти може бути видаленим з аудиторії чи онлайн заняття без права відпрацювання цього заняття та з втратою балів за нього.

Використання гаджетів на контрольних заходах заборонено за винятком використання їх для проходження тестування в системі Moodle (при цьому на гаджеті відкрита тільки вкладка цієї системи).

Комунікація

Комунікація **викладача зі здобувачами освіти** відбувається у кількох форматах в залежності від форми здобування вищої освіти (денна або заочна), а також в залежності від типу навчання кожного навчального року (*offline, blended, online*). В форматі Face-to-Face викладача можна знайти в аудиторіях 202, 203, 302а III навчального корпусу згідно регламенту роботи який затверджується кожного семестру та доступний на стенді кафедри генетики та рослинних ресурсів. Спілкування з використанням різноманітних мобільних каналів зв'язку (телефон, СМС, ММС повідомлення Viber) – викладач відповідає за можливості (під час занять, в обідню перерву та після закінчення робочого часу повідомлення та дзвінки не приймаються), всі повідомлення отримані за цими каналами зв'язку у неробочий час будуть опрацьовані наступного дня (за винятком неділі). На електронні листи та звернення відповідь протягом максимум 3 днів. Комунікація в соцмережах відбувається також у робочий час. Можливі виключення за потреби (перескладання контрольних заходів чи заліку, сесія здобувачів вищої освіти заочної форми тощо), але по неділях та у святкові та неробочі дні відповідь викладача може бути отримана у перший робочий день по закінченню свят чи вихідних. Консультації за допомогою платформи Zoom проводяться за необхідністю та попередньою домовленістю через електронну пошту викладача.

Викладач очікує взаємоповаги при спілкування зі здобувачами освіти (надсилання повідомлень, враховуючи на електронну пошту протягом часу з 8-00 до 17-00). Якщо ви не отримали відповідь на ваші запити протягом 3 днів слід або звернутися до викладача у режимі offline (в університеті) або повторити запит, тому що іноді виникають технічні помилки.

До здобувачів освіти висувається прохання **після закінчення курсу залишити відгук** у системі Moodle та **бути активними на форумах** і при виникненні питань звертатись також до форумів дисципліни у цій системі. **Створювати нові обговорення** питань що виникають під час вивчення дисципліни на форумах самостійно за необхідністю. **Змінити у своєму профілі в системі Moodle адресу електронної пошти з встановленої за замовчуванням автоматично на**

діючу адресу електронної пошти яка постійно перевіряється. Це додаткова можливість вчасно отримувати новини дисципліни та канал зв'язку для викладача (викладач буде мати змогу написати вам листа якщо виникають якісь питання чи проблемні ситуації). **До здобувачів освіти висувається вимога періодично заходити в систему Moodle та відстежувати новини і вчасно виконувати завдання**.

Будь-які **конфліктні ситуації** що виникають під час навчального процесу мають бути **урегульовані** згідно діючих законодавчих актів та Положень ЗНУ (див. Додаток до цього силабусу), а також за допомогою завідувача кафедрою, деканату, студентського самоврядування та адміністрації ЗНУ (за потреби).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2026-2027 н. р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету: https://surl.li/wdzjrl

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://surl.lu/hfjbya

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://surl.li/qgacqa
Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:
Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://surl.li/unwzzm
Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://surl.lu/xkxmuz

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Кабінет практичного психолога Марті Ірини Вадимівни – навч. корп. №4, каб. №235 (понеділок, середа, четвер 9.00-11.00, 13.00-15.00), навч. корп. №9 (ІННІ) каб.57 (п'ятниця 9.00-11.00, 13.00-15.00), гуртожиток №6 (вул. Добролюбова, 19, середа 9.00-11.00, 13.00-15.00). Попередній запис за тел.: 228-76-48, (099) 253-78-73 щоденно з 9 до 15.

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: Банах Віктор Аркадійович
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних

груп населення у ЗНУ: https://surl.li/ivcwih

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua.
Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/